

PRZEGLĄD TECHNICZNY

PISMO MIESIĘCZNE

POŚWIĘCONE SPRAWOM TECHNIKI I PRZEMYSŁU.

REDAKCJA

Adam Braun, inżynier, — Edward Cichocki, budowniczy, — Wiktor Czarliński, inżynier, — Zdzisław Dąbrowski, inżynier, — Władysław Hirszel, budowniczy, — Zygmunt Kiślański, budowniczy, — Stefan Kossuth, inż. technolog, — Władysław Kronenberg, inżynier, — Aleksander Sadkowski, inżynier, — Józef Słowikowski, inżynier, — Konstanty Wojciechowski, budowniczy, — Ludwik Wojno, inż. mechanik.

REDAKTOR

Feliks Kucharzewski,

Inżynier.

TOM XV.

ÓSMY ROK WYDAWNICTWA.

WARSZAWA.

W Drukarni Józefa Sikorskiego, Warecka Nr 6.

1882.

PRZEGŁAD TECHNICZNY

Дозволено Цензурою

Варшава, д. 28 Мая 1882 г.

REDAKTOR

Heliks Kucharszewski,

8 (1882)

TOM XV.

OSMY ROK WYDAWNICTWA

Biblioteka Jagiellońska

1001359607

WARSZAWA.

W Drukarni Józefa Sikorskiego, Warszawska Nr 3.

1882.

SPIS ARTYKUŁÓW

ZAWARTYCH W TOMIE PIĘTNASTYM PRZEGLĄDU TECHNICZNEGO.

Zeszyt I. — Styczeń.

	Str.
— S. KONTKIEWICZ. Rozwój przemysłu żelaznego w południowej Rosyi	1
— K. OSSOWSKI. Kanalizacja Górnej Noteci	3
— Kwestya gazowa w Warszawie	5
— J. HINZ. Domy mieszkalne dla rzemieślników	8
— Przegląd kongresów, wystaw, konkursów i t. p. Wystawa międzynarodowa elektryczności w Paryżu. IV. O przesyłaniu siły na wielkie odległości, przez F. Dolińskiego	10
V. Zbiornik elektryczny Planté'go, ulepszony przez Faure'a, — przez F. Dolińskiego	11
— Krytyka i bibliografia. Sprawozdanie z czasopism cukrowniczych, za trzeci kwartał 1881 r., przez Stanisława Roszkowskiego	13
Broszura o grzybie drzewnym	15
Nowe książki. Francuskie za listopad i Niemieckie za listopad	16
— Przegląd wynal., ulepsz. i celn. robót. Jaskółka, wózek pomysłu p. Floryana Grubińskiego	16
Maszyna do topienia śniegu	17
— Kronika bieżąca. Ekspertyzy sądowe, dokonywane przez techników, przez bud. Z. Kiślańskiego	17
„Inżynieria i Bodownictwo“	18
Uwagi nad „Przeglądem Technicznym“	18
W kwestyi wiecu techników polskich	18
Nowe fabryki	19
Czytelnia uczniów instytutu techniczno-przemysłowego w Krakowie	19
Regulacya rzek galicyjskich	19
Produkcya kopalń i hut na górnym Szląsku i w Księstwie Poznańskim	20
„Biuro Manoury“	20
Korespondencya	20
— Cztery tablice rysunków (I Pokłady rudy żelaznej koło Krzywego Rogu i mapka Rosyi południowej. — II i III Kanalizacja Górnej Noteci. — IV. Domy mieszkalne dla rzemieślników).	

Zeszyt II. — Luty.

— Z. DĄBROWSKI. O sposobie otrzymania cukru z melasu	21
— S. M. ROGUSKI. Nowsze ulepszenia w budowie kotłów i maszyn parowych (I)	24
— A. S. Projekt mostu stalowego na rzece Forth w Anglii	26
— W. LANCI. Projekt konkursowy domu p. Slenkiera na Placu Zielonym w Warszawie	30
— Przegląd kongresów, wystaw, konkursów i t. p. Wystawa międzynarodowa elektryczności w Paryżu. VI. Mowa Dra Williama Siemens'a na pierwszym posiedzeniu wystawowem towarzystwa inżynierów cywilnych	31
VII. Zastosowanie elektryczności na drogach żelaznych (I). Linie o podwójnym torze, system blokowania, przyrządy Tyer'a-Jous-selin'a	32
Linie o pojedynczym torze, dzwonek elektryczny systemu Leopolder'a	36
VIII. O plonie korzystnym motorów elektrycznych	37
Nowe książki. Niemieckie za Grudzień	38
— Przegląd wynal., ulepsz. i celn. robót. Droga żelazna miejska w Berlinie	39
Projekt przekopania międzymorza Korynckiego	40
Żelazne doły kloaczne	41
— Kronika bieżąca. Sprawozdanie sędziów konkursu na dom dla szkoły z pensjonatem w Warszawie	41
Wiec specjalistów kolejowych	43
Konkurs na cerkiew pamiątkową	44

Sprzątanie śniegu z ulic Petersburga	44
Utrzymanie pokładów asfaltowych na ulicach Berlina	44
Światło elektryczne na ulicach Londynu	44
Koncesya drogi żelaznej Jarosław-Sokal	44
— Nekrologia. Zgymunt Michałowski inż., Józef Buch budown.	44
— Od Redakcyi. Panu H. D. S.	44
— Sześć tablic rysunków (V. Typ urządzenia dla otrzymywania cukru z melasu systemem Manoury'ego. VI. Rysunki do artykułu inż. S. M. Roguskiego o kotłach parowych. VII. Rysunki do artykułu o projekcie mostu stalowego na rzece Forth w Anglii. VIII, IX i X. Projekt konkursowy domu p. K. Slenkiera na Placu Zielonym w Warszawie.	

Zeszyt III. — Marzec.

— M. PASZKOWSKI. W kwestyi bezpieczeństwa kotłów parowych. Stowarzyszenia właścicieli kotłów parowych we Francyi	45
— B. PIOTROWSKI. Chłodnice masy cukrowej, systemu p Lipczyńskiego	47
— A. SĘKOWSKI. Pralnictwo mechaniczne	48
— Kwestya gazowa w Warszawie (dokończenie).	51
— I. HINZ. O budowie teatrów	54
— Przegląd kongresów, wystaw, konkursów i t. p. Wystawa międzynarodowa elektryczności w Paryżu. IX. Zastosowanie elektryczności na drogach żelaznych (II)	56
— Nowe książki. Niemieckie za styczeń	60
— Przegląd wynal., ulepsz. i celn. robót. Maderony, przez Stanisława Podgórskiego	60
Twierdzenie Pitagoresa	60
Działanie rdzy na żelazo i miękką stal	61
— Kronika bieżąca. W kwestyi projektu wodociągu w Warszawie (uwagi inż. Hertz'a z Charkowa i odpowiedź p. Prezydenta m. Warszawy).	61
Wystawa elektryczności w Petersburgu	63
Konkurs na cerkiew pamiątkową	64
— Nekrologia. Zygmunt Michałowski, inżynier	64
— Od Redakcyi. Jednemu z prenumeratorów stałych	64
— Korespondencya	64
— Dwie tablice rysunków (XI. Chłodnica masy cukrowej. Maderon. Twierdzenie Pitagoresa. Rysunki do art. o wystawie elektryczności w Paryżu. XII. Plany Teatrów).	

Zeszyt IV. — Kwiecień.

— J. HEURICH. O środkach bezpieczeństwa w teatrach	65
— K. CZAPUCZYŃSKI. Odżywanie wapna ze szlamu z pras filtrowych, podług metody patentowanej pana J. A. Bouyssou, dyrektora cukrowni w Talmem	67
— A. B. Kamień jako materiał budowlany. Piaskowiec z kamieniołomu w Drogini pod Myślenicami	70
— K. MOŚCICKI. Kilka słów o rozwiązywaniu równań stopni wyższych	72
— J. HINZ. O budowie teatrów (II)	77
— Przegląd kongresów, wystaw, konkursów i t. p. Wiec angielskiego stowarzyszenia „Iron and Steel Institute“	79
Wystawa międzynarodowa elektryczności w Paryżu. IX. Zastosowanie elektryczności na drogach żelaznych (II) (dokończenie)	80
— Nowe książki. Francuskie za styczeń. Niemieckie za luty	83
— Przegląd wynal., ulepsz. i celn. robót. Wóz rekwizytowy dla straży ogniowych, pomysłu p. Władysława Tarczyńskiego	83
Twierdzenie Pitagoresa, nowe dowodzenie inż. Z. Ryszczewskiego	84

	Str.
— Kronika bieżąca. W kwestyi programu tegorocznego wie-	
cu techników	84
Towarzystwo politechniczne we Lwowie.	85
Towarzystwo techniczne krakowskie	87
Wodociągi krakowskie	88
Tegoroczny wiec techników d. ż., należących do związku niemieckiego.	88
Międzynarodowa wystawa kolejowa	88
Próby zastosowania światła elektrycznego w pociągach d. ż.	88
Kolej elektryczna	88
Wagon dynamometr	88
Tegoroczny jesienny wiec ang. stowarz. „Iron and Steel Institute“	88

Cztery tablice rysunków (XIII. Odżywianie wapna ze szlamu z pras filtrowych. XIV. Rysunki do art. o rozwiązywaniu równań stopni wyższych. XV. Wóz rekwizytowy dla straży ogniowych. Twierdzenie *Pitagoresa*. XVI. Nowa opera w Paryżu).

Zeszyt V. — Maj.

— S. JANICKI. W kwestyi ulepszenia warunków żeglowno-	
ści rzek (dokończenie)	89
— E. CICHOCKI. Wynagrodzenia budowniczych.	93
— F. DOLIŃSKI. Układ elektro-magnetyczny jednostek ele-	
ktrycznych	96
— J. HINZ. O budowie teatrów (III).	100
— Przegląd kongresów, wystaw, konkursów i t. p. Wiec an-	
gielskiego stowarzyszenia „Iron and Steel Institute“ (dokończenie)	102
Pierwszy wiec inżynierów służby drogi i budowl kolej rosyjskich	103
— Krytyka i bibliografia. Podręcznik do rozbiórów chemi-	
cznych K. Marusińskiego i J. Stamirowskiego, przez H. Wizbeka	104
O przyczynach i skutkach wybuchów kotłów parowych J. Ossowskiego	105
Nowe książki. Francuskie za luty. Niemieckie za marzec	106
— Przegląd wynal., uleps. i celn. robót. Cukrownictwo.	
O oczyszczaniu surowych soków buraczanych wodanem glinki przez	
Antoniego Grabowskiego	106
Oczyszczanie soku burakowego według sposobu p. Zięgerta	107
Płókanie buraków przez A. Piotrowskiego	107
Kolejnictwo. Hamulec samodziśający Rieniara, ulepszony przez	
inż. kom. Lestuszeńskiego	107

Zeszyt IV. — Kwiecień.

— J. HINZ. O budowie teatrów (II).	77
— Przegląd kongresów, wystaw, konkursów i t. p. Wiec an-	
gielskiego stowarzyszenia „Iron and Steel Institute“ (dokończenie)	79
Wystawa międzynarodowa elektryczności w Paryżu. IX. Zastoso-	
wanie elektryczności na drogach żelaznych (II) (dokończenie)	80
— Nowe książki. Francuskie za styczeń. Niemieckie za luty	82
— Przegląd wynal., uleps. i celn. robót. Wóz rekwizytowy	
dla straży ogniowych, pomysł p. H. Wizbeka	83
Twierdzenie <i>Pitagoresa</i> . Nowe dowodzenie inż. X. Rębskiego	84

— Kronika bieżąca. Ruch budowlany w Królestwie, przez	
Z. Kiślańskiego	108
Wydajność kopalń węgla kamiennego w Królestwie w r. 1881, przez	
W. Choroszeńskiego	110
— Trzy tablice rysunków (XVII. Hamulec samodziśający	
inż. Lestuszeńskiego. XVIII i XIX Plany Teatrów).	

Zeszyt VI. — Czerwiec.

— S. JANICKI. W kwestyi ulepszenia warunków żeglowności	
rzek (dokończenie)	113
— M. THULLIE. Szkic teorii mostów łukowych	117
— E. CICHOCKI. Wynagrodzenia budowniczych (dokończenie)	121
— J. HINZ. O budowie teatrów (IV)	126
— Krytyka i bibliografia. Teoria belek kratowych prostych	
Dra E. Winklera, przez M. Thulliego, ...	127
Nowe książki: Francuskie za marzec, Niemieckie za kwiecień	131
— Przegląd wynal., uleps. i celn. robót. Cukrownictwo.	
Zużytkowanie ciepła straconego w fabrykach cukru	132
Odśrodkowiec filtrujący	132
Cukrownie centralne we Francyi	133
Zastosowania elektryczności. Oświetlenie elektryczne halli	
dworca szląskiego w Berlinie.	134
Telefony w Niemczech	134
— Kronika bieżąca. Nowe projekty i wynalazki na kolejach	
żelaznych	135
Produkcja stali zlewnej i szyn stalowych w Królestwie Polskiem	
w latach od 1878 do 1881	135
Kamień ciosowy szydlowiecki	136
Konkurs na pomnik Wiktora Emanuela	136
Korespondencja. Sposób przybliżony wyprostowania okrę-	
gu koła	136
Twierdzenie <i>Pitagoresa</i>	136
Nekrologia. Budowniczy Jerzy Völek	136
— Cztery tablice rysunków (XX. Mosty łukowe. XXI. Ry-	
sunki do artykułu „Teoria belek kratowych“. Przybliżone wypro-	
stawianie okręgu koła. Próba kamienia szydlowieckiego. Twierdze-	
nie <i>Pitagoresa</i> . XXII i XXIII. Plany teatrów).	

Zeszyt II. — Luty.

— J. HINZ. O budowie teatrów (I).	21
— Przegląd kongresów, wystaw, konkursów i t. p. Wiec an-	
gielskiego stowarzyszenia „Iron and Steel Institute“ (dokończenie)	23
Wystawa międzynarodowa elektryczności w Paryżu. VIII. Zastoso-	
wanie elektryczności na drogach żelaznych (I) (dokończenie)	24
— Nowe książki. Francuskie za luty. Niemieckie za styczeń	26
— Przegląd wynal., uleps. i celn. robót. Wóz rekwizytowy	
dla straży ogniowych, pomysł p. H. Wizbeka	27
Twierdzenie <i>Pitagoresa</i> . Nowe dowodzenie inż. X. Rębskiego	28